



Fascinerende og deprimerende

30. august 2024 af [Morten Tjalve](#)

0

ANMELDELSE

999999

Forfatter og tegner: Søren Jessen

Forlag: [Forlaget Fahrenheit](#)

Form: 136 sider, indbundet og i farver

Vejl. pris: 199,95 kroner

Udgivelsesår: 2024

Udgivelsesland: Danmark

Søren Jessen dykker helt ind i Kafkas hjertekule, når han fortæller den på mange måder triste historie om Kafkas bryderier med kærlighed og kunst.

Historier om kunstnere, der dør (forholdsvist) unge uden at opnå hverken anerkendelse eller økonomisk tryghed er altid godt stof. Van Gogh er et godt eksempel og det samme er Franz Kafka, om hvem Søren Jessen har lavet tegneserien *Kafkas hjerte*. Den tager udgangspunkt i Kafkas forelskelse i tyske Felice Bauer i 1912.

For Kafka stod valget imellem at forfølge kærligheden eller kunsten, der var ikke plads eller tid til begge dele. På sin vis er det uretfærdigt sat op, for i forvejen var Kafka stærkt splittet. Tid til at skrive var en knap ressource for ham, da hans arbejde i et forsikringsselskab lagde beslag på stor del af hans vågne timer.



Jessens udlægning er en fiktiv beretning, men samtidig hvad man vel godt kan tillade sig at kalde "based on a true story". Jessen følger den endnu hjemmeboende 29-årige Kafka i tiden op til og umiddelbart efter mødet med Bauer. Indledningsvist vågner Kafka af en drøm og kaster derpå bogstaveligt talt sit hjerte op. Med sin røde farve stikker hjertet ud på de sort-hvide sider, hvor et dunkelt, men også flot gengivet Prag anno 1912 åbenbarer sig for læseren.

Grænsen mellem virkelighed og drøm er jævnligt utydelig, særligt når billedsprog hyppigt bliver helt konkret. "Mine lange, tynde ben føles som græshoppelemmer" siger Kafka, hvorefter

han stavrer rundt på netop et par græshoppeben. Kafka er jeg-fortælleren, der løbende indvier os i sine tanker. Mest koncentreret omkring sin tvivl på egen evne som forfatter samt sin tvivl på, om kærligheden er ofret værd – endnu mindre tid til at skrive i.



Paradoksalt nok bliver Bauer på samme tid en katalysator for en produktiv periode, hvor teksterne nærmest vælter ud af Kafka, og samtidig et tidsslugende og fortvivlende element i Kafkas liv. Hjertet, som han kastede op i starten af tegneserien, blander sig i handlingen og bliver en fysisk manifestation af splittelsen i ham. Det hele vrider, vender og drejer sig undervejs på siderne, når Jessen elegant kombinerer tekst og billedside. Der ér sider med klassiske billeddrammer i firkantede kasser og tekst i tekstbobler, de er bare undtagelsen.

Teksten bølger, hakker og indgår ofte som et vigtigt element i det grafiske udtryk. Faktisk ses det sjældent, at der er gjort så meget ud af teksten og dens placering på siderne som i *Kafkas hjerte*. På nogle sider overtager teksten endda hovedrollen, måske meget passende for en tegneserie om en forfatter. Jessens tegninger leveres med en levende og dynamisk streg, hvor man klart fornemmer, at der er noget på spil. Det veksler undervejs imellem ret stramme persontegninger og det helt løse, skitse- eller drømmeagtige.



Kafkas hjerte er, ligesom Kafkas værker, lidt mere krævende end den almindelige tegneserie. Den kan godt læses uden forkundskaber, men et vist kendskab til forfatteren og hans værker er absolut en fordel. Jessen har masser af mere eller mindre tydelige referencer til Kafkas værker. Et simpelt eksempel er, da hans blækhushus vælter og blækket danner dele af den labyrint, der i flere tilfælde pryder forsiden på hans måske mest berømte roman, *Processen*. Tidligere har Jessen taget livtag med Kafkas værk *Forvandlingen* som tegneserie, og der er ligeledes nogle nik til den undervejs i *Kafkas hjerte*. Kærlighedshistorien betyder, at der er en fremadskridende handling, selv om det i lige så høj grad er et øjebliksbillede. Et nedslag i et plaget menneskes liv.

Det er lige dele fascinerende og deprimerende at få historien om et kunstnerisk geni, der aldrig fandt sin plads i verden. Tænk hvis van Goghs malerier var blevet storsællerter i hans levetid. Tænk hvis vennen Max Brod, der også er med i *Kafkas hjerte*, havde haft held med at overbevise Kafka om hans kunstneriske kvaliteter. Sådan gik det aldrig, og for Kafkas vedkommende kan en del af forklaringen læses i Jessens tegneserie, der undertiden er lige så kryptisk og fabulerende som hovedpersonens værker.

9

VI ELSKER TEGNESERIER

– og vi snakker om dem på Facebook. Kom og vær med!

► Søren Jessen, Franz Kafka, forlaget Fahrenheit



Morten Tjalve

Faldt i tønden med tegneserier som barn. I sit civile liv gymnasielærer og har siden 2001 anmeldt, og skrevet om, litteratur og senere tegneserier.

FORRIGE ARTIKEL

Tegneseriedronningen er klar til at bowle

NÆSTE ARTIKEL

Supersnak: Kim og Morten pakker ud

MÅSKE KAN DU OGSÅ LIDE



6. juni 2024 af **Morten Tjalve**

0